

Škotija

Jeigu mano prašymas turi būti nagrinėjamas šioje šalyje - Škotija

Už kokios rūšies nusikaltimą galiu gauti kompensaciją?

Jūs galite kreiptis kompensacijos, jeigu esate nekalta smurtinio nusikaltimo auka arba jeigu nuo smurtinio nusikaltimo mirė jūsų artimasis. Sistemos [B priede](#) išvardyta, kas pagal šią sistemą laikoma smurtiniu nusikaltimu. Kompensacija taip pat gali būti skiriama asmenims, sužalotiems tuo metu, kai jie išskirtinai ir pagrįstai rizikavo siekdami užkirsti kelią nusikaltimui arba jį sustabdyti, įskaitant įtariamo nusikaltėlio sulaikymą.

Už kokios rūšies žalą galiu gauti kompensaciją?

Galite kreiptis kompensacijos dėl:

- psichinės žalos ar fizinio sužalojimo;
- seksualinės ar fizinės prievartos;
- išmokos dėl mirties.

Ne visi reikalavimai išmokėti kompensacijas patenkinami; turite atitikti sistemos taisykles.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu esu asmens, mirusio dėl nusikaltimo, giminaitis arba išlaikytinis? Kurie giminaičiai arba išlaikytiniai gali gauti kompensaciją?

Jeigu esate asmens, kuris mirė dėl sužalojimų, artimasis giminaitis, jūs galite turėti teisę kreiptis išmokos. Siekdami įgyti teisę į tokias išmokas, turite sistemoje būti pripažintas „reikalavimus atitinkančiu giminaičiu“.

Reikalavimus atitinkantis giminaitis yra asmuo, kuris mirusiojo mirties metu buvo:

- mirusiojo sutuoktinis arba civilinis partneris, kuris su mirusiuoju gyveno tame pačiame namų ūkyje;
- mirusiojo partneris (nesantis sutuoktiniu arba civiliniu partneriu), kuris nepertraukiamai gyveno tame pačiame namų ūkyje bent dvejus metus iki mirties dienos;
- asmuo, kuris atitiktų minėtuosius punktus, tačiau su mirusiuoju negyveno dėl bet kurio iš šių asmenų ligos ar silpnos būklės;
- mirusiojo sutuoktinis arba civilinis partneris, arba buvęs sutuoktinis ar civilinis partneris, kuris finansiškai priklausė nuo mirusiojo;
- kuris nors iš mirusiojo tėvų arba
- mirusiojo vaikas.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu esu nukentėjusiojo, kuris išgyveno, giminaitis arba išlaikytinis? Kurie giminaičiai arba išlaikytiniai gali gauti kompensaciją tokiu atveju?

Jūs galite turėti teisę pateikti prašymą dėl psichinės žalos, jeigu jūs buvote incidento, per kurį jūsų artimasis buvo sužalotas dėl smurtinio nusikaltimo, vietoje ir jį matėte. Jūs taip pat galite turėti tokią teisę, jeigu toje vietoje atsідūrėte iš karto po incidento, per kurį jūsų artimasis buvo sužalotas.

Jeigu prašote išmokos, nes matėte artimojo sužalojimą arba netrukus po to atvykote į jo vietą, jūs dėl to turite būti patyręs psichinę žalą. Mums reikės psichiatro arba klinikinio psichologo išduotų medicininių tokios žalos įrodymų.

Giminaičiai, kurie, tikėtina, atitiks reikalavimus, yra išvardyti pirmiau.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu nesu ES šalies pilietis?

Teisę į išmoką iš šios kompensavimo sistemos jūs turėsite tik tuo atveju, jeigu atitinkate vieną iš gyvenamosios vietos, pilietybės ar kitų reikalavimų, nurodytų 10 dalyje. Tai reiškia, kad jūs turite būti įprastai gyvenęs Jungtinėje Karalystėje incidento dieną arba yra įvykdyta viena iš sistemos 11 arba 13 dalyse išvardytų sąlygų.

Jūs taip pat turite teisę į kompensaciją, jeigu esate Europos Sąjungos, Europos ekonominės erdvės (EEE) arba Europos Tarybos konvencijos dėl kompensacijos smurtinių nusikaltimų aukoms valstybės narės pilietis. Specialios nuostatos taikomos galimoms prekybos žmonėmis aukoms ir asmenims, pateikusiems prieglobsčio prašymus.

Visi kriterijai išdėstyti sistemos 10 dalyje.

Ar galiu reikalauti kompensacijos iš šios šalies, jeigu čia gyvenu arba esu iš šios šalies (tai mano gyvenamosios vietos arba pilietybės šalis), net jeigu nusikaltimas buvo padarytas kitoje ES šalyje? Ar galiu reikalauti kompensacijos iš šios šalies, o ne šalies, kurioje padarytas nusikaltimas? Jei taip, kokiomis sąlygomis?

Kompensacija pagal sistemą mokama už incidentus, įvykstančius Didžiojoje Britanijoje (Škotijoje, Anglijoje ir Velse).

Jeigu jūs esate Jungtinės Karalystės gyventojas ir buvote sužalotas dėl smurtinio nusikaltimo kitoje Europos Sąjungai (ES) priklausančioje šalyje, mes galime jums padėti kreiptis kompensacijos toje šalyje. Skambinkite mūsų ES pagalbos grupei telefonu 0300 003 3061 arba rašykite e. paštu eucat@cica.gov.uk

Jeigu buvote sužalotas už ES ribų, galite turėti teisę kreiptis kompensacijos pagal panašią atitinkamos šalies sistemą. Norėdami gauti daugiau informacijos, kreipkitės į Užsienio ir Sandraugos reikalų ministeriją. Išsamią informaciją galima rasti adresu <https://www.gov.uk>

Ar, kad galėčiau reikalauti kompensacijos, turiu pirmiausia apie nusikaltimą pranešti policijai?

Taip. Jeigu apie nusikaltimą, už kurį siekiate gauti kompensaciją, nebuvo pranešta policijai, negalime skirti išmokos. Sistemoje reikalaujama, kad apie visus incidentus, dėl kurių teikiamas prašymas, būtų pranešta policijai.

Ar prieš pateikdamas prašymą turiu sulaukti policijos tyrimo ar baudžiamojo proceso pabaigos?

Ne. Prieš teikiant prašymą jums nebūtina sulaukti policijos tyrimo ar baudžiamojo proceso pabaigos.

Ar pirmiausia turiu reikalauti kompensacijos iš nusikaltėlio, jei jis nustatytas?

Sistema suplanuota taip, kad būtų kraštutinė priemonė. Jeigu turite galimybę reikalauti kompensacijos kitur, turėtumėte tai padaryti. Tikimės, kad imsitės visų pagrįstų veiksmų siekdami gauti socialinio draudimo išmokas, draudimo išmokas, žalos atlyginimą ar kompensaciją, į kuriuos galite turėti teisę dėl savo sužalojimų.

Ar vis tiek galiu reikalauti kompensacijos, jeigu nusikaltėlis nebuvo nustatytas arba nuteistas? Jei taip, kokius savo prašymą pagrindžiančius įrodymus turiu pateikti?

Net jeigu jūsų užpuolikas nežinomas arba nenuiteisiamas, jūs vis tiek galite turėti teisę į išmoką pagal sistemą. Reikalaujame, kad būtumėte visapusiškai bendradarbiavęs su policija jai vykdant bet kokį tyrimą. Sprendimai pagal sistemą priimami remiantis tikimybę pusiausvyra.

Ar yra terminas, per kurį turiu pareikalauti kompensacijos?

Jūs turite kreiptis iš karto, kai tik pagrįstai įmanoma tai padaryti. Jeigu incidento metu jūs buvote suaugusysis, turėtumėte kreiptis ne vėliau kaip per dvejus metus nuo incidento dienos. Minėtą terminą galime pratęsti tik šiais atvejais:

- dėl išimtinių aplinkybių prašymo nebuvo galima pateikti anksčiau ir
- prašymą pagrindžiantys įrodymai lemia tai, kad sprendimą dėl prašymo galima priimti prašymus nagrinėjančiam pareigūnui neatliekant papildomų didelės apimties tyrimų.

Kokie nuostoliai ir išlaidos atlyginami kompensacija?

a) nusikaltimo aukai:

– **turtinė (ne psichologinė) žala:**

- medicininės išlaidos dėl sužalojimo (medicininis gydymas (ambulatorinis ir ligoninėje), sveikimas) –ne, tiesioginės medicininės išlaidos pagal sistemą neatlyginamos.

- *Papildomi poreikiai ar išlaidos, susiję su sužalojimu (t. y. priežiūra ir pagalba, laikinas ir nuolatinis gydymas, ilgos trukmės fizioterapija, būsto pritaikymas, specialios priemonės ir kt.) – šios išlaidos gali būti atlyginamos priklausomai nuo aplinkybių. Mūsų galite prašyti apsvarstyti šias ypatingas išlaidas, jeigu dėl savo sužalojimų jūs negalite dirbti arba esate panašiu mastu nedarbingas ilgiau negu 28 savaites.*
- *Ilgalaikis sužalojimas (pvz., invalidumas ir kitas ilgalaikis neįgalumas);*
 - *pajamų netekimas medicininio gydymo metu ir po jo (įskaitant prarastas pajamas ir prarastą gebėjimą gauti pajamas arba sumažėjusį išlaikymą ir kt.) – tik tuo atveju, jeigu tiesiogiai dėl nusikaltimo metu padaryto sužalojimo ilgesniam negu 28 savaitių laikotarpiui netekote darbingumo arba dalies darbingumo;*
 - *galimybės praradimas – taip, pagal mūsų tinkamumo taisykles;*
 - *su teismo procesu dėl žalą sukėlusio įvykio susijusios išlaidos, kaip antai teisinės išlaidos, teismo išlaidos) – ne;*
 - *kompensacija už pavogtą ar sugadintą asmeninį turtą – ne;*
 - *kita – žr. sistemoje nurodytas mūsų tinkamumo taisykles;*

– psichologinė (moralinė) žala:

- *nukentėjusiojo skausmas ir kančia – taip, pagal mūsų tinkamumo taisykles;*

b) asmenims, turintiems teisę į kompensaciją, arba nukentėjusiojo giminaičiams:

– turtinė (ne psichologinė) žala:

- *laidotuvių išlaidos – taip;*
- *medicininės išlaidos (pvz., terapija šeimos nariui, ambulatorinis gydymas ir gydymas ligoninėje, rehabilitacija) – ne;*
- *išlaikymo arba galimybės praradimas – taip, jeigu nukentėjusysis mirė (taikomos mūsų tinkamumo taisyklės);*

– psichologinė žala:

- *giminaičių arba asmenų, turinčių teisę į kompensaciją, skausmas ir kančia arba kompensacija likusiems gyviems asmenims, jei nukentėjusysis mirė – Jūs galite turėti teisę pateikti prašymą dėl psichinės žalos, jeigu jūs buvote incidento, per kurį jūsų artimasis buvo sužalotas dėl smurtinio nusikaltimo, vietoje ir jį matėte. Jūs taip pat galite turėti tokią teisę, jeigu toje vietoje atsidūrėte iš karto po incidento, per kurį jūsų artimasis buvo sužalotas. Jeigu prašote išmokos, nes matėte artimojo sužalojimą arba netrukus po to atvykote į jo vietą, jūs dėl to turite būti patyręs psichinę žalą. Mums reikės psichiatro arba klinikinio psichologo išduotų medicininių tokios žalos įrodymų.*

Ar kompensacija mokama kaip vienkartinė išmoka, ar dalimis kas mėnesį?

Kai tik įmanoma, mes prašymus patenkiname pasiūlydami vienkartinę išmoką.

Kokiu būdu mano paties elgesys, susijęs su nusikaltimu, mano teistumas ar nebendradarbiavimas nagrinėjant prašymą dėl žalos atlyginimo gali turėti poveikio galimybei gauti kompensaciją ir (arba) sumai, kurią gausiu?

Jūsų prašymui gali turėti įtakos tai, kad:

- *jūs nevisapusiškai bendradarbiaujate su policija ir baudžiamosios teisenos sistema;*
- *turite neišnykusį teistumą už nusikaltimą, už kurį skirta laisvės atėmimo bausmė arba viešieji darbai;*
- *jūs savo elgesiu prisidėjote prie incidento;*
- *dėl jūsų asmenybės, apie kurią sprendžiama iš teistumų arba kitų įrodymų, jums netinkama skirti kompensaciją arba*
- *jūs nevisapusiškai bendradarbiaujate su Kompensavimo už nusikaltimo metu patirtus sužalojimus institucija (angl. *Criminal Injuries Compensation Authority, CICA*).*

Kaip mano finansinė padėtis gali turėti poveikio galimybei gauti kompensaciją ir (arba) jos sumai?

Pagal sistemą finansinė padėtis netikrinama.

Ar yra kitų kriterijų, kurie gali turėti poveikio galimybei gauti kompensaciją ir (arba) jos sumai?

Kompensacijos negalime išmokėti tokiais atvejais:

- sužalojimą patyrėte iki 1964 m. rugpjūčio 1 d.;
- sužalojimas buvo padarytas ne Didžiojoje Britanijoje;
- jūs jau kreipėtės į CICA dėl to paties sužalojimo, padaryto per tą patį incidentą;
- kompensacija galėtų pasinaudoti užpuolikas;
- sužalojimas buvo padarytas iki 1979 m. spalio 1 d. ir jūs su užpuoliku gyvenote kartu kaip tos pačios šeimos nariai.

Kompensacija taip pat nebus mokama arba bus mažinama, jeigu už tą patį sužalojimą gavote kompensaciją iš tam tikrų kitų šaltinių, įskaitant civilinių bylų teismo priteistą žalą.

Kaip kompensacija bus apskaičiuojama?

Sistemos taisyklės ir skirtinų išmokų vertę nustato Parlamentas, jos apskaičiuojamos pagal sužalojimų tarifą. Skiriamos kompensacijos dydis skiriasi priklausomai nuo sužalojimo sunkumo.

Ar yra nustatyta mažiausia arba didžiausia suma, kuri gali būti skirta?

Minimali išmoka, kurią skiriame, yra 1 000 GBP, maksimali išmoka – 500 000 GBP.

Ar turėčiau nurodyti sumą prašymo formoje? Jei taip, ar yra nurodymai, kaip ją apskaičiuoti, arba dėl kitų aspektų?

Išmokėtiną kompensaciją apskaičiuosime mes.

Ar kompensacija, kurią už patirtą žalą gausiu iš kitų šaltinių (pavyzdžiui, savo darbdavio ar privataus draudimo), bus išskaičiuota iš kompensacijos, kurią mokės institucija ar įstaiga?

Skirtiną kompensaciją mes sumažinsime, jeigu jūs gavote arba turite teisę už tą patį sužalojimą gauti toliau nurodytą išmoką:

- bet kokią kitą kompensaciją už nusikaltimo metu padarytą sužalojimą arba panašią išmoką;
- išmoką pagal civilinių bylų teismo sprendimą dėl žalos atlyginimo;
- išmoką pagal susitarimą dėl reikalavimo atlyginti žalą arba
- išmoką pagal baudžiamajame procese priimtą nutartį arba pateiktą pasiūlymą dėl kompensacijos.

Tais atvejais, kai apmokamos ypatingos išlaidos, mes sumažinsime jūsų išmoką atsižvelgdami į socialinio draudimo išmokas ir sumokėtą draudimo išmoką už tą patį sužalojimą ir neatsižvelgdami į tai, kas sumokėjo draudimo įmoką, jeigu teikiate prašymą dėl tokių dalykų, kaip būsto pritaikymas arba asmeninė priežiūra.

Ar galiu gauti kompensaciją avansu? Jei taip, kokiomis sąlygomis?

Jeigu nusprendėme, kad turite teisę gauti išmoką, tačiau negalime priimti galutinio sprendimo, galime apsvarstyti galimybę skirti tarpinę išmoką. Jeigu negalime priimti galutinio sprendimo, tikėtina, kad laukiame, kol paaiškės ilgalaikiai jūsų sužalojimo padariniai.

Ar galiu gauti papildomą kompensaciją (pvz., pasikeitus aplinkybėms ar pablogėjus sveikatai ir kt.) po pagrindinio sprendimo?

Išmokėję galutinę išmoką, galime apsvarstyti galimybę atnaujinti prašymo nagrinėjimą, jeigu:

- išmoką priėmęs asmuo vėliau miršta dėl nusikaltimo metu padaryto sužalojimo, dėl kurio buvo skirta išmoka, arba
- taip smarkiai pasikeitė prašymą pateikusio asmens sveikatos būklė, kad, palikus galioti pradinį sprendimą, prašymą pateikusio asmens atžvilgiu būtų pasielgta neteisingai.

Bylos nagrinėjimo paprastai neatnaujiname, jeigu nuo galutinio sprendimo yra praėję dveji metai. Jeigu prašote atnaujinti bylos nagrinėjimą nuo mūsų sprendimo praėjus daugiau negu dvejiems metams, mes šią galimybę svarstysime tik tuo atveju, jei galėsite pateikti pakankamai įrodymų, kad sprendimą dėl bylos galėtume priimti neatlikdami papildomų didelės apimties tyrimų.

Kokius patvirtinamuosius dokumentus reikia pridėti prie prašymo?

Informacija, kurios jums reikės iš jūsų, priklausys nuo jūsų teikiamo prašymo rūšies. Prašymo teikimo eigoje bus nurodyta, kokia informacija tuo metu bus reikalinga. Mes jūsų taip pat raštu paprašysime papildomos informacijos, kai jums jos prireiks.

Ar reikia mokėti administracinius ar kitus mokesčius po to, kai prašymas gaunamas arba išnagrinėjamas?

Kompensacijos prašymą galima pateikti nemokamai. Prireikus mes paprašysime jūsų pateikti medicininius įrodymus. Jeigu medicininiams įrodymams gauti tenka patirti tam tikrų išlaidų, galite tikėtis, kad jums šias išlaidas teks padengti. Medicininių įrodymų gavimo išlaidos būna skirtingos, tačiau tikimasi, kad jums neteks iš viso mokėti daugiau kaip 50 GBP.

Kuri institucija priima sprendimą dėl prašymo kompensuoti žalą (nacionaliniu atveju)?

Kompensavimo už nusikaltimo metu patirtus sužalojimus institucija.

Kur siųsti prašymą (nacionaliniu atveju)?

Criminal Injuries Compensation Authority (CICA)
Alexander Bain House
Atlantic Quay
15 York Street
Glasgow
G2 8JQ

Tel.: (Jungtinė Karalystė) +44 (0)300 003 3601;
(skambinant ne iš Jungtinės Karalystės): +44(0)203 684 2517

Svetainė: <https://www.gov.uk>

Ar turite dalyvauti nagrinėjant prašymą ir (arba) priimant sprendimą dėl prašymo?

Ne, mes su jumis susirašinėsime.

Kiek laiko (apytikriai) užtrunka, kol gaunamas institucijos sprendimas dėl prašymo kompensuoti žalą?

Laikas, reikalingas jūsų prašymui įvertinti, priklausys nuo prašymo sudėtingumo. Pavyzdžiui, prašymai dėl prarastų pajamų bus nagrinėjami ilgiau negu tie, kuriais prašoma tik išmokos pagal sužalojimų tarifą. CICA nebaigs nagrinėti jūsų prašymo, kol patvirtinsite, kad, kiek įmanoma, pasveikote nuo sužalojimų. Mes siekiame paprastas bylas išnagrinėti per 12 mėnesių nuo prašymo gavimo.

Jei nesu patenkintas institucijos sprendimu, kaip galiu jį apskųsti?

Jeigu nesutinkate su pradiniu sprendimu ir norite, kad mes jį persvarstytume, turite mums per 56 dienas nuo pradinio sprendimo dienos atsiųsti rašytinį prašymą dėl persvarstymo. Turite pridėti visus papildomus įrodymus savo prašymui pagrįsti, jeigu norite, kad j juos atsižvelgtume.

Kai gausime jūsų prašymą dėl persvarstymo kartu su visa patvirtinamąja informacija, jį svarstys ne tas pats prašymus nagrinėjantis pareigūnas, kuris priėmė pradinį sprendimą. Persvarstymo sprendimas gali būti palankesnis arba mažiau palankus negu pradinis sprendimas, arba pradinis sprendimas gali likti nepakeistas.

Jeigu nesutinkate su persvarstymo sprendimu, galite jį apskųsti Pirmosios instancijos teismui (Nusikaltimo metu padarytų sužalojimų kompensavimas) pagal teismo proceso taisykles. Šias taisykles rasite Pirmosios instancijos teismo interneto svetainėje.

Kur galiu gauti reikiamas formas ir kitą informaciją apie tai, kaip pateikti prašymą?

Kompensacijos galite kreiptis per mūsų [internetu svetainę](#), kurioje taip pat pateikta naudingos informacijos apie sistemą.

Ar yra speciali pagalbos linija arba interneto svetainė, kur galėčiau kreiptis?

Nuoroda į interneto svetainę pateikta pirmiau, Klientų aptarnavimo centro konsultantai gali padėti telefonu +44(0)300 003 3601. Atkreipkite dėmesį, kad Klientų aptarnavimo centro konsultantai bendraus tik anglų kalba.

Ar rengdamas prašymą galiu gauti teisinę (advokato) pagalbą?

Jums nereikia mokamo atstovo, pvz., solisitoriaus arba reikalavimų administravimo bendrovės, kad galėtumėte kreiptis kompensacijos. Jeigu nuspręsite turėti mokamą atstovą, mes jo išlaidų padengti negalėsime, šias išlaidas turėsite padengti pats.

Ar yra paramos aukoms organizacijų, kurios galėtų padėti pateikti prašymą kompensuoti žalą?

Pagalbos rengiant prašymą galite kreiptis į [Nukentėjusiųjų informavimo tarnybą](#).

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiiama jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Paskutinis naujijimas: 15/10/2019